

(Holdt i juni 2005 i Helsinki, Finland på den 13. Internationale Conference om Clubhus Modellen)

Plenary tale om " Klubhus rejsen mod Recovery"

Af Mark Glickman.

Da Robby Vorspan bad mig om at skrive denne tale, var min første indskydelse, hvilket desværre sædvanligvis er min første indskydelse, at sige nej. Men Robby, som vidste dette, sagde, om jeg ikke nok ville gøre det, i det mindste for gammelt venskabs skyld. Så jeg sagde ja.

Og det minder mig om, hvordan alt i klubhuset sker ud fra vores indbyrdes forhold og relationer

Men jeg er lidt for hurtig nu.

Min historie starter for lang tid siden.

For 32 år siden gik jeg ned ad 47th Street for første gang til Fountain House'ets dør.

Min far, som var omkring den samme alder, som jeg er nu (58 år), gik ved siden af mig. Min far døde for et par år siden af Alzheimers. Hvis han ikke havde været der den dag for længe siden, ville jeg enten ikke være taget af sted, eller være løbet ud ad hoveddøren til Fountain House kort efter ankomsten....

Da jeg kom ind i *Fountain House* for første gang, så den verden lige så underlig ud for mig, som da Dorothy åbnede døren efter sin katastrofe landing i hendes tornado iturevne hus i filmen "Troldmanden fra Oz".

Jeg var i chok.

Hvad jeg troede, skulle blive et fantastisk liv, var pludseligt blevet afbrudt i en alder af 24 år.

Blækket var næppe tørt på mit universitetsdiplom, og i stedet for at indtræde i det hellige land med et job indenfor tv eller film, havde jeg lige forladt et psykiatrisk hospital efter et to måneders ophold.

Som figurerne i "Troldmanden fra Oz", behøvede jeg det hele. En hjerne, et hjerte, mod og et *hjem*, hvor jeg kunne genopbygge mit liv.

Lidet vidste jeg, at jeg var ved at få en ny chance i livet.

Faktisk er jeg overbevist om, at når vi bryder sammen med psykisk sygdom, er genopbygningsprocessen som at vokse op på ny.

For at kunne gøre dette, tager det, for at citere Hilary Clinton, en landsby, eller i dette tilfælde, et klubhus.

Der er nogen mennesker, der siger, at navnet "klubhus" ikke er et godt navn. Det er ikke imponerende nok, eller videnskabeligt nok, eller lyder for barnligt, siger de.

Jeg siger, at klubhus er præcist det rigtige udtryk, fordi det beskriver noget, som ligner et hjem, men det er meget mere end et hjem. I vores søgen efter helbredelse behøver vi et sted, hvor vi både kan føle os trygge og udfordrede.

Et stort problem med recovery processen ved psykisk sygdom er, at vi har at gøre med en, for det meste, usynlig sygdom. Dette er det modsatte af et fysisk handicap.

Vi er meget bedre, tror jeg, til at håndtere fysiske handicaps, fordi vi konfronterer dem direkte. Vi ved, at vi må foretage en genopbygning af vores krop, for at komme stærkere tilbage.

Med hensyn til helbredelse af psykisk sygdom, sad vi i mange år fast i "Hvordan har du det med dit?" og "Hvordan har du det med dat?" til vi brækkede os. Nu er vi i klubhusene meget gode til at arbejde recovery orienteret, men det er svært at blive fuldstændig accepteret, fordi vi gør noget, der er så svært at beskrive. Så vores mål skal være at blive meget bedre til at forklare vores recovery proces.

Men alt det her gik helt hen over hovedet på mig for over tredive år siden, da jeg gik ned ad gaden, i hvad vi plejede at kalde "Hells' Kitchen". På det tidspunkt stod Fountain House fuldstændig alene. Ingen andre klubhuse, ingen Standarder, ingen ICCD. Hvor var jeg heldig at komme til det enestående sted, der kunne give mig, hvad jeg ønskede mig så meget. Mit liv tilbage.

Desværre så jeg ikke på det på den måde dengang. Jeg var overbevist om, at mit liv var forbi.

Hvordan jeg lærte at se klubhuset som et sted for helbredelse er, hvad jeg er her for at tale om i dag.

Mens jeg forberedte denne tale, syntes jeg, at jeg hellere måtte tjekke definitionen på recovery. *Webster's unabridged* (ordbog) definerer det som en genopbygning eller tilbagevenden til sundhed fra sygdom. Tæt på, men det virker ikke helt for os. Vi har brug for mere end genopbygning, fordi der, hvor vi var før, ofte ikke er godt nok.

Så jeg vil hellere tale om forvandling, fordi jeg ikke vendte tilbage til, hvem jeg var før. *Jeg blev et nyt menneske.*

Først så jeg ikke *Fountain House* som andet end et sted at møde mine nye klubhus-venner.

Der var ikke nogen, der sagde "tag dig sammen eller skrid".

Det var lang tid før man fandt på vendingen. Det er frivilligt at komme i et klubhus.

Men nu er jeg igen for hurtig på aftrækkeren.

Min forvandling var allerede begyndt, og jeg var ikke klar over det.

Trin 1, for mig begyndte den første dag, jeg kom.

Det var på det niveau, hvor du tænker, hvad laver jeg her, hvor passer jeg ind, og er de her mennesker meget mere syge end mig, eller narrer jeg mig selv?

Det tog mig ikke lang tid at indse, at jeg helt sikkert narrede mig selv.

Omkring tre uger efter at jeg kom til Fountain House så jeg en, som jeg havde været indlagt med, slentrede væk på vej til et OA-job. Jeg kunne ikke tro, at han allerede var ude at arbejde! Da jeg var på hospitalet, var jeg sikker på, at han var meget mere syg end mig!

For mig varede trin 1 meget lang tid. Jeg prøvede mange forskellige arbejdsenheder, men jeg var for nervøs til at sidde stille i nogen af dem.

Trin 1 vil jeg beskrive som "åndehul/fristed fasen". Jeg var tryk, men jeg var ikke på vej noget sted hen. Vi snakker ikke om, at klubhuset er et åndehul/fristed. Men det er et meget vigtigt og usynligt aspekt af klubhuset.

I middelalderen tilbød kirken asyl fra statsautoriteterne. Der er denne her vidunderlige scene i filmen "Klokkeren fra Notre Dame", en amerikansk film fra 1939, hvor Charles Laughton spillede den hæsligt deformerede, forkvaklede, hadede, desperat ensomme og ultimativt heroiske Quasimodo, der svinger sig ud af katedralen med et reb for at redde den smukke Maureen O'Hara fra henrettelse. Han fejer tilbage ind i katedralen med hende på rebet, og helvede bryder løs, mens forsamlingen hujer ekstatiske. Tilbage i kirken, mens han holder Maureen O'Hara over hovedet, råber Quasimodo fristed, fristed, fristed igen og igen!

Jeg siger ikke, at det på nogen måde er sådan. Men det er en stor ting på en meget stilfærdig måde. For før du kan helbredes, har du brug for at blive værdsat som en del af noget, lige meget hvad du gør, eller hvem du er. Lige præcis som at blive omfavnet af en god familie. Det er et fristed!

Trin 2 tog mig til det inderste/væsentligste af klubhus verdenen. Jeg havde kortvarige erfaringer med at gå på arbejde, jeg havde en lejlighed og meget dårligt timet erhvervsuddannelse.

Men roen i mit fristed blev afbrudt, da flere medarbejdere drev mig op i et hjørne og bad mig om at tage et OA-job. Jeg ville ikke rigtigt have et OA-job. Jeg følte, at det ville forstyrre de beroligende rutiner jeg havde. Men da jeg ikke ville såre deres følelser, sagde jeg okay.

Det var et rengøringsarbejde i Macys, på det tidspunkt verdens største varehus.

Jeg var meget bange. Jeg troede, det ville indebære tungt rengøringsudstyr. I virkeligheden drejede det sig bare om en simpel rute med fejning og tømning af papirkurve. Ærgerligt at jeg ikke havde regnet den analogi med "Trolldmanden fra Oz" ud endnu, fordi jeg havde allerede erobret - billedligt talt - det berygtede kosteskaf, der tilhørte vestens onde heks!

Det job var godt for mig. Men jeg lavede en almindelig fejl. Jeg prøvede at forkorte recovery processen. Nok med de OA-jobs, sagde jeg! Jeg tænkte, at ét job var mere end tilstrækkeligt. Det var tid til at række ud efter den gyldne ring! Tid til at gå i skole!

Det var ikke en god beslutning. Det var den forkerte skole på det forkerte tidspunkt og af de forkerte grunde.

Det varede kun få dage, før jeg droppede ud. Jeg var så skuffet og så flov, at jeg droppede ud af klubhuset og gemte mig i mine forældres hjem i flere år. Det var 4. trin; de tabte år.

Så kom 4. trin: Utroligt apatisk og frustreret vendte jeg tilbage til klubhuset og blev taget imod. Der var ingen, der stillede spørgsmål.

Desværre begyndte jeg at hvirvle nedad igen mod alvorlig psykisk sygdom, mens jeg var tilbage i klubhuset og begyndt på et andet OA-job.

Det var ligesom i Trolldmanden fra Oz. Denne ubarmhjertige lyd kunne høres igen, ligesom når den onde heks fra Vesten kom ind i billedet ... DA du DA du uh DA du uh du uh lyden af at blive syg igen! Den samme sygdom kom tilbage, og dumpede, som et hus ned oven mig. Tilbage på hospitalet, i en helvedes-lignende tilstand, ramte jeg bunden og kom op igen med en ændring i medicineringen.

Trin 5 begyndte, da jeg vendte tilbage til klubhuset fra hospitalet. Lidet vidste jeg, at jeg var ved at begynde på fasen af ægte forvandling.

Det startede langsomt. Jeg havde stort set ingen fremskridt gjort i klubhuset, da jeg fik et lille uventet pengebeløb, som tillod mig at tage en tur til Europa, hvor det at se den øvrige verden inspirerede mig til at se på mig selv på en helt ny måde.

Tilbage i klubhuset igen begyndte jeg at opleve en umættelig lyst til at ændre mit liv til det bedre. Dette ønske førte mig til en overvældende og uundgåelig konklusion. *Jeg måtte tage et personligt ansvar for at udnytte enhver mulighed, jeg kunne i klubhuset.* Det var et aha! øjeblik. Jeg begyndte at se klubhuset som *et træningssted for funktionel vækst*. Ligesom at gå i et motionscenter, kunne jeg ikke blive stærkere, medmindre jeg løftede vægtene, så at sige. Enhederne, tænkte jeg, var det sted, jeg ville blive stærkere. Ingen andre steder i verden var der en lignende mulighed! Jeg kunne ikke gå ind i en McDonalds og sige "Har du noget imod, hvis jeg arbejder bag disken i et stykke tid."

Eller gå til *New York Times* og sige, "Har du noget imod, hvis jeg laver noget redigeringsarbejde eller skriver lidt".

Bevæbnet med denne indsigt, har jeg aldrig set mig tilbage. Min vej til forvandling var klar.

Jeg kunne ikke vente med at komme ud på flere OA jobs. Jobs på det laveste niveau? Nej, det var de på ingen måde, det var værdifulde muligheder og min personlige billet til et bedre liv.

Jeg kom endda i klubhuset om aftenen og arbejdede i snackbaren. Jeg spurgte ikke om tilladelse. Jeg gik bare hen, hvor jeg følte, der var brug for mig. Jeg så klubhusets struktur som idealet. Lavt medarbejder antal. Perfekt. Jeg hopper lige ind og tager over! Og ingen sagde "Hvad i alverden laver du, kan du komme væk!" Hvorfor? Fordi de også havde desperat brug for hjælp.

Det var også en stor hjælp for mig, at jeg havde min egen lejlighed på den anden side af gaden, fået gennem klubhuset. Dette fik mig til at føle mig som en vigtig del af klubhuset. Jeg skulle også sætte den i stand, og da der på daværende tidspunkt ikke var bolig medarbejdere, skulle jeg lære at hævde mig, så jeg kunne få, hvad jeg havde brug for for at trives.

En stor del af min forvandling, som det sikkert er for de fleste medlemmer, var OA jobs. Det at have adgang til forskellige slags deltids jobs med rigtige chefer, både gode og dårlige, styrkede min selvtillid

Den ultimative forvandling kom, da jeg i trin 6 begyndte at finde og arbejde i mine egne fuldtidsjobs. Jeg holdt forbindelsen med klubhuset og blev ved med at komme om aftenen og i weekender.

Efter at have arbejdet på en række af mine egne jobs, fik jeg det privilegium at blive medarbejder i *Fountain House* og blev involveret i træningsprogrammets voldsomme vækst, og til sidst i udformningen af Standarderne, som banede vejen for ICCD.

I 1992 flyttede jeg sammen med min kone Cindy, som jeg mødte i *Fountain House*, og som er med på denne konference. Vi flyttede til Californien, hvor vi nu bor.

Jeg fortsætter med at være en del af denne bevægelse gennem mit engagement i ICCD.

Da Robby Vorspan første gang nævnte dette projekt, bad hun mig om at tænke på, hvad der virkede for min helbredelse, og også hvad der måske ikke har fungeret så godt. Alt, jeg kan sige, er, det ville have været rart, hvis det ikke havde taget så lang tid.

Kernen i klubhusoplevelsen vil forblive den samme. Det virker på verdensplan, fordi det handler om den menneskelighed, vi alle besidder. Den menneskelighed der ligger i vores søgning efter at udvikle vores hjerter, vores sind og vores mod på trods af vores frygtelige forhindringer.

Ligesom i Troldmanden fra Oz er der ingen magisk person eller magisk maskine bag forhængen, der kan gøre denne proces nemmere. Når alt er sagt og gjort, vil ethvert medlem forhåbentlig i sidste ende indse, at styrken til forandring altid har været indeni én selv.

Når det er sagt, kan vi måske gøre meget mere for at afklare, hvordan recovery processen i klubhuset fungerer.

Jeg synes, det er så vigtigt at genskabe tankegangen, jeg opdagede i mit Aha! øjeblik som en del af klubhus kulturen. Jeg tror fuldt og fast på, at folk i klubhuse, aktivt og åbent kan tale om klubhuset som et træningscenter med muligheder, der kan lette recovery processen og føre til helbredelse.

Kan vi ikke gøre det Aha! øjeblik omkring forvandlingen i klubhuse til en mere offentlig begivenhed? Kan vi ikke sige, vi er i færd med at hjælpe folk med at komme sig, fordi vi er ligesom et træningscenter for funktionel vækst? Kan vi ikke være et sted, hvor alle muligheder for at arbejde ikke bliver taget for givet, men sat pris på, som et middel til helbredelse?

For der er intet arbejde i klubhuset, som man ser ned på. Der er ingen jobs, der ikke medfører muligheder. Alt arbejde, alle interaktioner, al den støtte, der gives, al den entusiasme der vises, hele passionen for det fælles hjælper langt hen ad vejen med at fremskynde helbredelsesprocessen. Enhver positiv ting, vi laver med hensyn til at udføre en opgave, de indbyrdes forhold og opbygning af muligheder, er endnu et skridt i forvamlingsprocessen.

Ethvert medlem og enhver medarbejder skal fastholde visionen om recovery gennem arbejde, indbyrdes relationer og muligheder. Vi er nødt til at gøre det klart, at vi er her med et overvældende stærkt formål; nemlig at opbygge et samfund, hvor alle medlemmer bliver forvandlet gennem deres fordybelse i dette enestående system af muligheder. Og vi må bare sige, at klubhuse er de bedste steder at genopbygge vores liv!

For mig er klubhuset et sted, som jeg tror altid bringer det bedste frem i os alle. Og det vil altid være hjemsted for mine mest skattede værdier. Og med disse ord vil jeg til sidst sige ... der er intet sted som hjemme, der er intet sted som hjemme, der er intet sted som hjemme! (*There's no place like home, there's no place like home, there's no place like home!*)